

Een nieuwe stuurvrouw op de kort geding sectie; Mirjam van Walraven

Vanaf 1 augustus 2013 heeft het team kort geding van de Amsterdamse rechtbank een nieuwe voorzitter. Mirjam van Walraven heeft afgelopen zomer het stokje overgenomen van Sjoukje Rullmann. Van Walraven is al ruim 24 jaar als rechter werkzaam bij de Amsterdamse rechtbank. Het Amsterdamse Balie Bulletin sprak Van Walraven over haar nieuwe functie, het functioneren van het team kort geding, het wijzigen van de opleiding tot rechter en haar plannen voor de toekomst. Het woord 'integer' valt opvallend vaak tijdens het gesprek, het is duidelijk dat wij met een rechter in gesprek zijn.

Door: Lara Smeets en Tessa Bakker

Normaliter zien wij (advocaten) Van Walraven enkel in haar toga achter de rechterstafel zitten. Er schuilt echter veel meer achter deze vrouw dan hetgeen wij op de Parnassusweg te zien krijgen. Tijdens en naast het uitoefenen van haar beroep zit zij niet bepaald stil.

Van Walraven (54) woont in Amsterdam en heeft twee studerende kinderen. Zij loopt tweemaal per jaar in een buitenlandse stad een halve marathon en in het jaar dat zij vijftig werd heeft zij de hele marathon van New York gelopen. Deze sportieve vrouw is al dertig jaar rechter, heeft zelf met veel plezier andere rechters opgeleid, is één van de voorzitters van het Medisch tuchtcollege Amsterdam en nu dus ook voorzitter van het team kort geding.

Van Walraven heeft rechten aan de Univer-

siteit van Amsterdam gestudeerd. De start van deze studie is het gevolg geweest van het naar eigen zeggen enige 'negatieve' keuzemoment in haar carrière. Negatief omdat zij destijds niet bewust heeft gekozen voor de rechtsgeleerdheid. Met een vader als arts en een moeder als verpleegkundige wist zij zeker dat zij geen medisch beroep ambieerde. De studie rechtsgeleerdheid had haar hart nog niet veroverd, maar het leek op zijn minst een goede basis voor een toekomstige baan.

Eind jaren '70, tijdens de studie, komt de bezige aard van Van Walraven al naar voren. De studie rechten wordt door Van Walraven gecombineerd met een bijbaan op een advocatenkantoor en later ook met het werk als '100-gulden griffier', tegenwoordig buitengriffier. Het is Van Walraven al vrij

snel duidelijk dat zij zich meer thuis voelt op de rechtbank dan tussen de advocaten. Zij geeft aan dat dit waarschijnlijk met haar persoonlijkheid te maken heeft. Van Walraven meent dat zij beschouwend is. Er is haar ooit verteld dat een rechter 'saai en evenwichtig' moet zijn, *"en misschien ben ik dat wel"*, aldus Van Walraven.

Nadat Van Walraven haar diploma behaalde is zij als secretaris op de Amsterdamse rechtbank gaan werken. De raio-opleiding was destijds tijdelijk gesloten. Een jaar later was het gelukkig weer mogelijk te solliciteren voor een opleidingsplek. Tussen de circa 1000 sollicitanten is het Van Walraven gelukt positief op te vallen. Zij heeft één van de 40 opleidingsplekken weten te bemachtigen. De opleiding was – in

tegenstelling tot de recentelijk gewijzigde opleiding – heel overzichtelijk. Een raio werkte twee jaar op de rechtbank, twee jaar als officier van justitie en vervolgens twee jaar als advocaat. Van Walraven heeft tijdens de raio-opleiding drie jaar in Middelburg gewoond en gewerkt en is ook een jaar werkzaam geweest in Utrecht. Het werken buiten Amsterdam heeft niet lang geduurd en uiteindelijk is Van Walraven in 1990 dan ook teruggekeerd naar (de rechtbank) Amsterdam. Reden van terugkeer is zowel de romantiek als het feit dat Van Walraven wilde werken waar 'hét' gebeurt.

De loopbaan van Van Walraven op de Amsterdamse rechtbank ziet er als volgt uit: drie jaar strafrecht, drie jaar op de afdeling

familierecht, vijf jaar bij de handelskamer, vijf jaar kantonrechter in Hilversum en weer vijf jaar bij de handelskamer in Amsterdam. Vervolgens is Van Walraven gevraagd om als rechter het team kort geding te versterken met als laatste hoogtepunt de 'promotie' tot voorzitter.

Het ABB merkt terloops op dat zij in de wandelgangen heeft gehoord dat het een eer is om als kort geding rechter te worden gevraagd. Van Walraven lacht ingetogen en geeft vervolgens een zeer duidelijk antwoord. *"Ik ben destijds denk ik gevraagd vanwege mijn ervaring als rechter en vanwege mijn stijl. Ik vind het belangrijk termijnen te halen en zaken niet te lang te laten liggen."* Daarnaast komt naar voren dat zij een ►

directe manier van communiceren heeft, waardoor zij naar eigen zeggen wel eens als 'streng' wordt ervaren. Deze kwaliteiten passen echter uitstekend bij de unieke positie die de kort geding procedure in ons systeem heeft.

Het team kort geding Amsterdam is druk. Het behandelt zo'n 1000 (in 2013) zaken per jaar en daarnaast worden er circa 2700 beslagrekeningen beoordeeld. Er zijn vijf rechters (4 fte) werkzaam en daarnaast 15 secretarissen en griffiers. Het werk is erg gevarieerd. Het team bestaat uit ervaren rechters, die direct zijn en snel kunnen beslissen. Hoewel een kort geding rechter de regie in handen heeft, mag de rol van de griffier niet worden vergeten. Van Walraven benadrukt dat de griffier de rechterhand van de rechter is. Voordat zij een beslissing neemt raadpleegt zij altijd de griffier.

Over het antwoord op de vraag of Van Walraven het moeilijk vindt om de regie te houden en om beslissingen te nemen twijfelt zij niet. Hier heeft zij geen moeite mee. Zij ziet het als haar taak om een ordemaatregel te nemen, zodat partijen op korte termijn weten waar zij aan toe zijn. Van Walraven: *"Je weet niet altijd of je goed beslist, maar het gaat om een ordemaatregel en soms denk je: op dit moment moet het maar zo..."* Van Walraven merkt op dat het team kort geding niet op de hoogte wordt gebracht als er door een partij hoger beroep wordt ingesteld. Dit vindt zij wel eens jammer, omdat het in sommige zaken interessant is om te weten hoe het verder gaat.

Nu we weten waarom Van Walraven geschikt is als kort geding rechter brengen we het gesprek naar haar nieuwe functie: voorzitter van het team kort geding. We vragen haar wat haar taken zijn en haar visie is.

Als voorzitter is Van Walraven verantwoordelijk voor de gang van zaken in het team. Zij zorgt ervoor dat de goede mensen op de juiste plek zitten, is eindverantwoordelijk voor de inroosting van de zaken en moet 'het team faciliteren'. Van Walraven vindt een goede sfeer in het team heel belang-

rijk. *"Sjoukje Rullmann heeft een fantastisch draaiend team aan mij overgedragen"*. Hoewel de werkdruk (erg) hoog is, kan Van Walraven zich geen andere functie wensen. Zodra zij begint te vertellen over het functioneren van 'haar' team begint ze te stralen, het voorzitterschap bevalt haar heel goed en zij gaat ervan uit in ieder geval de volledige termijn van zes jaar te kunnen uitdienen. De enige 'kritische' kanttekening die Van Walraven maakt is dat je als (kort geding) rechter veel solistische werkzaamheden hebt. *"Het is veel lezen en schrijven en dat doe je alleen"*. Volgens Van Walraven dien je als rechter de voldoening uit jezelf te halen, je hoort namelijk bijna nooit hoe je het als rechter in de ogen van de buitenwereld doet. *"Het risico bestaat dat kennis delen er soms bij in schiet. Wij bespreken met het team elke week de arresten van het Hof, maar er is onvoldoende tijd om onze eigen zaken uitvoerig te bespreken."* Van Walraven wil proberen hier verandering in te brengen.

In een normale werkweek heeft Van Walraven van de vier dagen die ze werkt, drie ochtenden zitting en worden er per ochtend drie zaken behandeld. De middagen zijn voor het nakijken van de concept vonnissen en de voorbereiding van de zaken voor de volgende dag. Tussendoor dienen ook nog

alle beslagrekeningen te worden beoordeeld. Eén dag per week heeft Van Walraven geen zittingen om ook haar taken als voorzitter te kunnen uitoefenen. Maar daar houdt het niet altijd op. De rechtbank heeft een 24-uurslijn, voor zaken die bijvoorbeeld in het weekend moeten worden behandeld. Van Walraven heeft thuis de benodigde stempels en spullen liggen om beslagrekeningen te kunnen beoordelen. Zo heeft zij in het weekend wel eens de deurwaarder aan de keukentafel gehad om een beslagrekest te beoordelen. Ook heeft Van Walraven een keer telefonisch een kort geding procedure geleid en ook meteen telefonisch uitspraak gedaan. Van Walraven ziet het niet als een baan: *"Het zit in je bloed"*.

Naar mate het gesprek vordert wordt het het ABB duidelijk dat Van Walraven een druk bezet vrouw is die van aanpakken weet. Ze komt ondanks haar volgeplande weken niet als vermoeid over, maar als bevlogen en positief. Ze kijkt met enthousiasme naar de toekomst en kiest voor vooruitgang. Van Walraven is dan ook positief over het 'wetsvoorstel ter herziening van de rechtsgang voor civiele procedures in eerste aanleg' dat eind 2013 ter internetconsultatie is aangeboden. Zij vindt de gedachte van het wetsvoorstel heel goed: digitalisering, de

regie ligt bij de rechter, één rechtsingang en kortere termijnen. Voor het team kort geding zal er waarschijnlijk in beginsel niet veel veranderen, maar uiteraard is het afwachten hoe de plannen in de praktijk zullen uitpakken. Van Walraven kan zich met name vinden in het voorstel tot digitalisering van procedures/ de rechtspraak. Dit wil zij ook doorvoeren binnen het team kort geding. *“Er is al een algemeen e-mailadres aangemaakt voor het versturen van berichten over procedures.”*

Van Walraven is in het verleden naast rechter ook actief geweest als mentor. Zij heeft verschillende raio's begeleid omdat zij het leuk vindt vaardigheden over te dragen: *“Opleiden heb ik altijd vanuit vertrouwen gedaan. Ik laat de raio's veel zelf doen en stuur bij indien nodig. Het is belangrijk dat een rechter veel rust uitstraalt en dat hij/zij goed luistert. Maar het belangrijkste is dat een rechter integer is.”* De gewijzigde raio-opleiding – de rio-opleiding – stelt flexibiliteit centraal. De rio's moeten zelf een ontwikkelingsplan schrijven. De focus van de opleiding ligt op maatschappelijke oriëntatie, goed communiceren, verantwoordelijkheid nemen, kennis delen, feed back geven, ethiek en mediabewustzijn. Daarnaast dient een rio werkervaring te hebben voordat er met

de opleiding kan worden gestart. Hoewel Van Walraven zelf praktisch vanuit de collegebanken met de opleiding is begonnen, vindt zij de gedachte dat een rio eerst relevante werkervaring moet opdoen goed. *“Er is minder behoefte aan ambtelijke rechters. Rechters moeten zich bewust zijn van hun rol in de maatschappij.”*

Volgens Van Walraven, die zelf ook in een selectiecommissie voor de rio-opleiding heeft gezeten, merk je in een gesprek met een sollicitant vrij snel of de juiste basis aanwezig is om rechter te kunnen worden. Je moet als rechter een nuttige bijdrage aan de maatschappij willen leveren. *“Maar het draait uiteindelijk om de kernwaarden die een rechter moet (leren) beheersen: onpartijdigheid, onafhankelijkheid, deskundigheid en met name integriteit. Het is een dienend beroep, je bent er voor de partijen.”*

Van Walraven vervolgt: *“Ik zie het als mijn taak om een oplossing te bieden, waar beide partijen zich in kunnen vinden. Dat lukt niet altijd. Ik probeer partijen altijd duidelijk te maken waar de zitting voor dient. Daarnaast vind ik het belangrijk om vooraf te weten wat partijen verwachten. Ik onderzoek dan ook altijd eerst de mogelijkheden van een schikking voordat ik een vonnis wijs. Soms is het echter direct duidelijk dat partijen geen schikking wensen en dan is het ook niet zinvol daar op aan te sturen.”*

Op de vraag of Van Walraven nog tips heeft wat advocaten kunnen verbeteren in hun optreden voor de rechter antwoordt zij *“veel advocaten doen het goed”*. Een kanttekening is dat het soms voor komt dat advocaten bozer zijn dan hun cliënt en dat is vaak niet in het belang van de cliënt. *“Daarnaast is de tijd in kort geding beperkt – maximaal één uur – en daar houden advocaten in hun pleidooi niet altijd rekening mee. Het is mogelijk om vooraf verlenging van de zittingsduur aan te vragen indien nodig, maar dit vergeten veel advocaten.”* Hoewel Van Walraven partijen graag zelf aan het woord laat, is dit door de beperkte tijd dus niet altijd mogelijk. Van Walraven dient ook rekening te houden

met de volgende zaak die wacht, waarin partijen ook voldoende tijd moeten krijgen voor hun verhaal.

De laatste opmerking omtrent de wijze van procederen gaat over het verweerschrift. Van Walraven stelt dat zij het prettig vindt om een verweerschrift te ontvangen, ook al is het vlak voor de zitting. *“Op die manier weet ik vooraf wat het verweer is en dan kom je op de zitting meestal veel verder. De standpunten zijn al duidelijk en mogelijk kan ik dan eerder een oplossing voor het conflict bieden. Ik vind het belangrijk dat partijen de rechtbank verlaten met het idee dat de rechter weet wat zij willen.”*

Tot slot vragen wij Van Walraven of zij nog iets wil toevoegen aan hetgeen wij met haar hebben besproken. Van Walraven twijfelt geen moment en brengt de snelheid van het kort geding onder de aandacht. *“Niet iedereen beseft altijd hoe snel partijen een vonnis in kort geding kunnen krijgen. Dit duurt in het algemeen niet langer dan vier tot zes weken, maar het kan ook sneller. Op de afdeling kort geding bestaan geen achterstanden.”* In vergelijking met andere rechtbanken is het team kort geding in Amsterdam snel met het wijzen van vonnissen. Hier is Van Walraven trots op. Een andere trots is de inventiviteit van de rechtbank. Van Walraven informeert ons dat de afdeling privaatrecht momenteel – in samenwerking met de universiteit Leiden – bezig is een vakgroep op te richten met specialistische kennis ten aanzien van banken- en effectenzaken. De meeste Nederlandse banken zijn immers in Amsterdam gevestigd. De rechtbank wil op deze manier de kwaliteit van de uitspraken op dit rechtsgebied vergroten. Na ruim twee uur met 'onze' nieuwe kort geding voorzitter te hebben gesproken laat zij ons uit, het is inmiddels donker buiten. Tijdens ons gesprek is door een medewerker van het team stilletjes om de hoek van de deur van de werkkamer een stapel van ruim een halve meter met stukken en dossiers gelegd: vermoedelijk de zaken die de volgende ochtend worden behandeld. Kortom, aan werk geen gebrek. ■